

Arkiot. os. 28/28.1.1998

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
esihistoriallisen muinaisjäännösalueen
koekaivaus
Päivi Kankkunen 1997

SISÄLLYS

arkistotietoja	2
ote tiekartasta GT 4	3
ote peruskartasta	4
johdanto	5
sijainti ja topografia	6
historialliset kartat	7
kaivausmenetelmä	8
havainnot	9
löydöt	9
yhteenveto	10
jatkotutkimussuunnitelma	11
dialuettelo	12
negatiiviluettelo	12
kuvataulut	13-15
kartat:	
-yleiskartta, 1:1000, A2	16
-tasokartat koekuopista 10 ja 11, A3	17-18

LIITTEET: 1. a ja b valokopiot A3 ja A4 osasta karttaa toimitus nro 9741 (H42 24/43)
= uudistus Kartta Lempoisten jakokunnan järjestelyyn menneistä tiluksista ja täydennysrajoista Lempäälän pitäjässä Pirkkalan kihlakuntaa Hämeen lääniä. 1910 ja 1912.

2. valokopio kartan toimitus nro 1394, H 42 24/27, Karta öfver Mottinen hemmans bröstmarks ägor i Lembois by Lempälä socken Satakunda Härad och Tavastehus Län. Författad År 1856 af K.A. Blanck

3. koekaivausten jatkotutkimussuunnitelmakartta

arkistotietoja

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN

esihistoriallisen muinaisjäännösalueen koekaivaus 1997

Kunta: Lempäälä

Kylä: Lempainen

Kohde: Mottinen (1994 inv. nro 23)

Tila: R:no 3:31 Mottinen, omistaja: Sakari ja Tuovi Tapolan perikunta/ Asianajotoimisto
Risto Malinen Ky, PL 57, 33501 Tampere

Sijainti: Lempäälään kirkosta noin 900 m itään

Peruskartta 2123 07 LEMPÄÄLÄ

Koordinaatit: x = 6800 30-82, y = 2487 50-72, z = 84-90 m mpy

Aiemmat tutkimukset: 1917 A. Hackman (-kartoitus) valokuvaus, *maisemakuvaus*
1949 H. Salmo, valokuva, L. 15302
1994 M. Sipilä, inventointi

Aiemmat löydöt: HM 50:327, HM 2066:149, KM 28852:1-17

tähän kertomukseen liittyvät: diat 37190-37200

negatiivit 108344-58

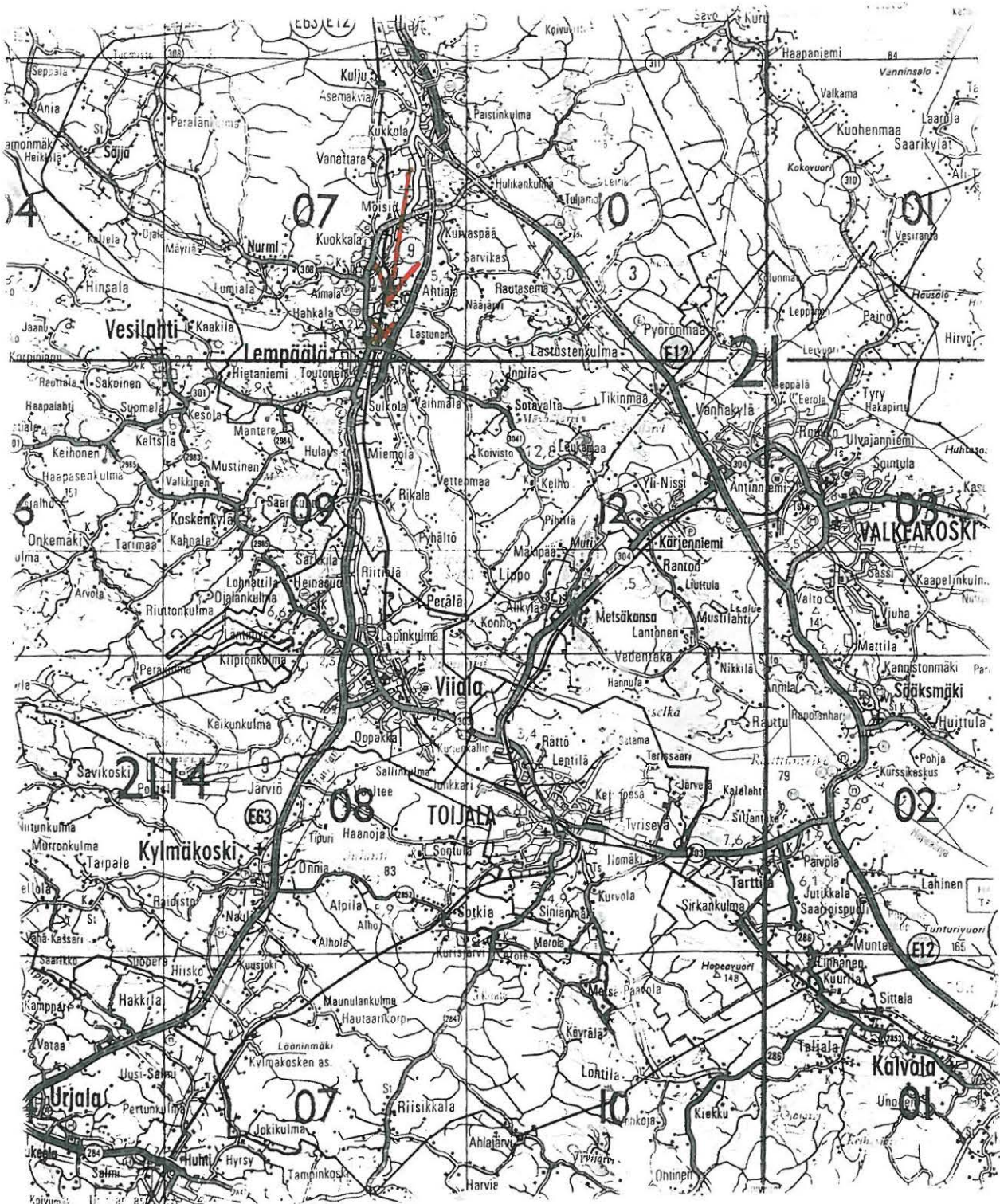
löydöt KM 30372:1-57

kartat: s. 16 yleiskartta 1:1000, A2

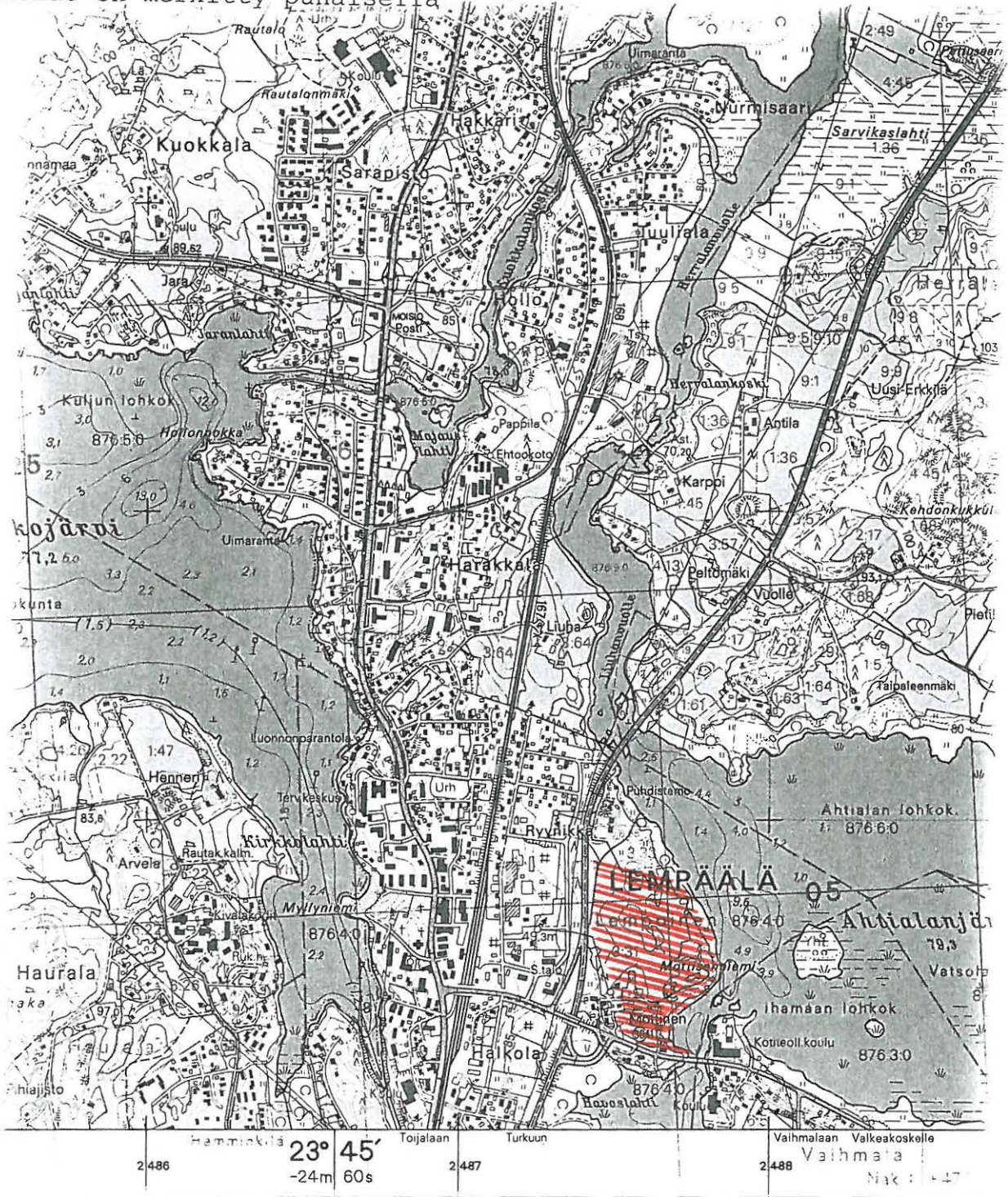
s. 17-18 tasokartat koekuopista 10 ja 11, A3

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

ote tiekartasta GT-4
kohde merkitty punaisella

ote peruskartasta 2123 07 LEMPÄÄLÄ
koordinaatit: x = 6800 30-82, y = 2487 50-72, z = 84-90 m mpy
kohde on merkitty punaisella

JOHDANTO

Lempäälän Lempoisten Lempoistenvuolteen molemmin puolin sijaitsevalla harjulla on säilyneistä löytötiedoista päätellen sijainnut hyvin voimakas rautakautinen asutuskeskus. Alueen topografiaa on alettu muokata voimallisesti jo 1910-luvulta lähtien, jolloin Valkeakoski -tietä parannettiin. Massiiviset muutokset tapahtuivat myös 1970-luvun alkupuolella, jolloin uutta Tampereen tietä rakennettiin; myös Lempäälän keskustaaajaman rakentamisen vaikutus on ulottunut muinaisjäännösalueelle.

Lempäälän Mottisen (inv. nro 23) ja Lempoisten (inv. nro 9) muinaisjäännösalueita erottaa toisistaan Valkeakoski -tie. Maasto myös laskee jonkin verran Mottisen talolta Valkeakoski -tielle. Löytökohtien välillä on matkaa noin 100 m. Muinaisjäännösalueen Lempoisten (inv.nro 9) alueelta on etenkin tietöissä 1910-luvulla löytynyt ruumiskalmistolöytöjä - aluetta on tuolloin kartoittanut ja kuvannut A. Hackman. Ainoa kaivaus löytöalueella on Tampere- tien rampin kohdalla Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilanderin tutkimus vuonna 1971. Tarkastuksia Lempoisten alueelle ovat tehneet Anna-Liisa Hirviluoto 1962 sekä aiemmin inventointinsa yhteydessä Ville Luho 1940. Sittemmin Lempäälä on inventoitu Tampereen museoiden toimesta 1994, jolloin Marja Sipilä tarkasti Mottisen alueen.

Tampereen museoiden Lempäälän inventoinnissa 1994 inventoinnin esityöt teki FK Tuija Soininen, kenttätyön HuK Marja Sipilä, raportin FK Juha-Matti Vuorinen ja löydöt luetteloi Vadim Adel. Marja Sipilä löysi peltopoiminnassa ja Mottisen talon pohjoispuoliselle kumpareelle tekemistään koekuopista muinaisjäännökseen viittaavaa esineistöä.

Maanomistajan ehdotettua muinaisjäännösalueen laajuuden selvittämistä otettiin kohde koekaivausryhmän kenttätyöohjelmaan ajalle 28.7.-8.8. 1997. Mottisen tilan ja sen lähi-alueilla ei ole tehty muita arkeologisia kaivaustutkimuksia ennen koekaivausta 1997.

Työntekijät, 3-5 koulupoikaa, saatiin Lempäälän kunnasta. Apuna kesannolla olevan peltoalueen koekaivamisessa käytettiin kaivinkonetta. Kaivauksella työskenteli vapaaehtoisena Eila Jakovuori. Piirtäjänä koekaivauksella toimi HuK Anja Korkala ja sen johti allekirjoittanut.

Helsingissä, 30.1. 1998

Päivi Kankkunen

SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Mottisen muinaisjäännösalueeksi nimitetään tässä vaiheessa tutkimuksia pääasiassa Mottisen tilaa, jonka alueelta muinaisjäännökseen viittaavat löydöt on tehty. Kohde sijaitsee 900 m Lempäälän kirkosta itään, Ahtialanjärven länsirannalla. Alueen ulointa kärkeä nimitetään Mottisenniemeksi. Lännessä aluetta rajaa Turku-Tampere -tie, jota kohden maasto hieman nykyisellään laskee. Etelässä tilaa rajaa Valkeakoski - tie, joka myös erottaa Mottisen ja Lempoisten -nimillä tunnetut muinaisjäännöskohteet toisistaan. Pohjoisessa tilan raja kulkee pienehkön kivisen peltosaarekkeen lävitse. Havaslahden ja Ahtialanjärven välinen Lempoistenvuolteen ylittävä silta on Mottisesta noin 200 m luoteeseen.

Mottisen tilan alue on nykyisin kooltaan noin 400x600 m. Tilan topografia on loivasti kumpuilevaa. Päärakennuksen tienoilla on hieman korkeampi kohta, samoin kuin Mottisenniemen lounaiskulmassa. Nykyisellään maasto laskee kohti uutta Tampereen tietä, josta se sitten loivasti nousee kohti Lempäälän kirkkoa. Alueen eteläosassa on kirkolle asti ulottunut harju, jonka rippeet salmen itäpuolella ovat nimeltään Vaihmalanharju. Valkeakoski -maantie on kulkenut harjun lakea pitkin.

Mottisen kaakkoispuolella Ahtialanjärven ja Havaslahden yhdistävän Lempoistenvuolteen kautta virtaavat Längelmäveden ja Vanajaveden reittien vedet Kuokkalan kuulujen koskien läpi Kirkkojärveen ja edelleen Vesilahdelle. Lempoistenvuolte on ollut tärkeä vesiliikenteen solmukohta. Kuokkalan, Herralan ja Niemen koskia alettiin perata ensimmäisen kerran jo 1800-luvun alussa, jolloin veden pinta järvissä hieman laski. Perkauksia jatkettiin 1800-luvun lopulla useampaan otteeseen; nämä toimenpiteet ovat myös laskeneet vedenpintaa, erityisesti 1800-luvun puolivälissä.

Mottisen tilan alueella on ainakin tilan koillisosaan, Mottisenniemen pohjoispuolelle, ajettu melkoisesti täytemaata ranta-alueelle. Myös Mottisen talon ja niemen väliselle alueelle, josta Valkeakoski -tieltä tulee pihatie taloon, on nykyisin loivaan rinteeseen ajettu maata. Luonnollisesti myös nykyinen pihamaa on muokattua - mm. päärakennuksen itäpuolella on aikoinaan sijainnut toinen rakennus.

Vielä tämän vuosisadan alussa on vesi lainehtinut aivan Vaihmalanharjun juurella Lempoistenvuolteen itäpuolella. Topografiastakin päätellen on Mottisen alueella vedenpinta ennen ollut noin 83-85 m:n tienoilla.

Maaperä tilan alueella on suurimmaksi osaksi hienoa - hietaa tai hiesua. Pienien kohoumien päällä on kuitenkin moreenia - näillä on myös paikoin näkyvissä suuriakin kiviä, kuten esim. Mottisenniemen peltosaarekkeella.

HISTORIALLISET KARTAT

Maanmittauslaitoksen kartta-arkistossa käytiin läpi sieltä löytyviä Mottisen tilan aluetta koskevia vanhoja kartoituksia. Alla luetellut kartat löytyivät ja niiden perusteella on yritetty hahmottaa kohteen vanhempaa rakennuskantaa sekä suunnitella jatkotutkimuksia. Valittavaa on ettei isojakokarttaa löytynyt.

1. Toimitus nro 1394, H 42 24/27: Karta öfver Mottinen hemmans bröstmarks ägor i Lembois by Lempälä socken Satakunda Härad och Tavastehus Län. Författad År 1856 af K. A. Blanck. - karttaan liittyvä selitysosa ei ole säilynyt.

2. Toimitus nro 3585, H 42 24/31: Karta öfver Lembois samfällighets Tilländningar i Lempälä socken Satakunta härad och TavastehusLän; affattad år 1865 af A. Öhmann genom G. W. Hjulman

3. Toimitus 6858, H 42 24/39: Kartta Lempoisten kylän vesijätöistä Lempäälän pitäjässä ja Hämeen läänissä, vesijätöt mitannut ja väliaikaisesti jaetut allekirjoitetulta vuonna 1887, J.G.B. Bastman

4. Toimitus nro 9741, H 42 24/43: Uudistus Kartta Lempoisten jakokunnan järjestelyyn menneistä tiluksista ja täydennysrajoista Lempäälän pitäjässä Pirkkalan kihlakuntaa Hämeen lääniä; tilukset mitannut ja järjestelyn toimittanut vuosina 1910 ja 1912 Keisarillisen Senaatin 23 p. Helmikuuta 1915 vahvistamat maanjako-oikeuden 28 p. elokuuta 1912 jaossa tekemät muutokset kartalla, merkinnyt ja rajat maalla paaluttanut ja pyykittänyt vuonna 1915 Hj. Roering, varamaamittari

Kartat 2 ja 3 (eivät ole kertomuksen liitteinä) liittyvät vesijättömaan jakoihin ja niistä voidaan päätellä vesijättömaan lisääntyminen tilan itärannalla, kun sen sijaan etelässä ja Mottisenniemen alueella tilanne on pysynyt melko muuttumattomana.

Vuodelta 1856 tehdystä Mottisen tiluskartasta (liite 2) puuttui selitysosa, mutta värien ja kuvioden sijainnin perusteella voidaan joitakin johtopäätelmiä tehdä. Mottisenniemen alueella ovat viljelemättöminä peltosaarekkeina merkityt kuvat samat jotka edelleen ovat viljelemättä; niiden koko ja muoto on pysynyt lähes samana - saarekkeet vain ovat pirstoutuneet hieman pienemmiksi. Syynä viljelemättömyyteen lienee kivikkoisuus. Tähän karttaan on merkitty vain tonttialue kokonaisuudessaan erottelematta rakennuksia. Jonkinlainen rakennus on sen sijaan merkitty kartan koilliskulmaan, jossa lienee keltaiselle peltoalueelle merkitty lato tms.

Kartasta vuodelta 1910 (liite 1) ovat edellämainitut Mottisenniemen viljelemättömät saarekkeet edelleen samankaltaisina. Ne on merkitty selityksellä kivikkoa tai kangasta. Pellon eteläpuoliset alueet ovat niittyjä ja niemen kärkeen ja koillisosaan on merkitty kangasaluetta ja pieniä kaskialueita. Karttaan 1856 merkitty lato on tässä kartassa pienenä kivikkoisena saarekkeena.

Mottisen varsinaiselle tonttialueelle on merkitty viisi rakennusta, joista pohjoisin on riihi. Riiehen ohi pohjoiskoilliseen halki pellon on johtanut peltotie. Riimestä etelään tie on päät-

tynyt tonttialueeseen, jonka luoteiskulmassa, tien vieressä, on pitkähäkö rakennus - paikka on nykyisellään peltoa. Riihen alue on nykyisin pienenä viljelemättömänä peltosaarekkeena. Tonttialueen läpi on kulkenut noin itä-länsi -suunnassa tie, joka on olemassa vielä nykyisinkin. Tämän tien itäpäässä, tonttialueen itälaidalla on sijainnut kaksi pohjois-etelä -suuntaista pitkänomaista rakennusta. Näistä pohjoisimman rakennuksen vierestä lähtee toinen peltotie pohjoiskoilliseen, lähelle em. latoa. Rakennuksista länteen, pikkutien molemmin puolin on piirretty rakennukset, kuitenkin edellisiä pienemmiksi.

Pientä tietä länteen mentäessä on sen pohjoispuolella ollut rakennus ja tonttialue, kohdassa, jossa Mottisen raja tekee mutkan tien yli länteen ja siitä edelleen pohjoiseen. Nykyisin tällä kohdalla on pieni peltojen ympäröimä viljelemätön saareke. Vaikuttaa siltä, että Mottisen nykyinen päärakennus on rakennettu lähelle tonttialueen kaakkoiskulmaa vasta tämän kartoituksen jälkeen 1910-luvun lopulla tai 1920-luvun alussa.

Tilan eteläosa, tonttialueesta vanhalle Valkeakoskitielle, on säilynyt entisenlaisenaan 1850-luvusta lähtien lukuunottamatta uutta tielinjausta pientareineen ja rampeineen.

KAIVAUSMENETELMÄ

Mottisen tilan alueen muinaisjäännösten selvittämistyö aloitettiin sopeutettuna alueen maankäyttöön eli koekaivaus kesällä 1997 tehtiin kesantona olevalle Mottisenniemen alueelle. Kynnöspellolle kaivettiin kaivinkoneella neljä pellon alareunasta yläreunaan ulottuvaa koeojaa. Kaivinkone poisti kyntökerroksen eli noin 30 cm. Lisäksi pellolle tehtiin sopiviksi katsottuihin paikkoihin neliömetrin suuruisia koekuoppia. Tutkimusten alkuvaiheiden sateiden takia ei pellolla voitu työskennellä, joten koekuoppia tehtiin myös pellon lounaisreunassa olevalle pienelle kumpareelle, sen juurelle ja ympäristöön.

Koeojista pisimmän pohjaa puhdistettiin peltosaarekkeen väliseltä alueelta pelkoilla, mutta hyvin pian saatettiin todeta tämä tarpeettomaksi. Pellolla olevia koekuoppia aloitettiin kaivamaan sadesäällä, jolloin osin tehtiin niin, että kaivaja liotti savisia kivi- tms. kappaleita ämpärissä olevassa vedessä. Kaivaminen kuitenkin keskeytettiin tällä alueella sateiden ajaksi. Toisella viikolla sään seljetyä pellolla olevia koekuoppia kaivettiin sekä pelkoilla että lapiolla. Seulaa käytettiin, mikäli se oli mahdollista. Seulojen silmäkoko oli 4 mm.

Pienellä kumpareella olevista koekuopista poistettiin ensin lapiolla turve, jonka jälkeen kaivamista jatkettiin pelkoilla; maa seulottiin silloin kun se oli mahdollista. Kaivamista jatkettiin kunnes löytöjä ei tullut ja maaperä muuttui koskemattomaksi - kuitenkin vähintään 30 cm:n syvyyteen. Löydöt otettiin talteen 10 cm:n kerroksissa. Kuopat peitettiin dokumentoinnin jälkeen, samoin kuin pellolla olevat koeojat peitettiin kaivinkoneella.

Poikkeuksena olivat koekuopat nrot 8,9 ja 10, joista kaivettiin vain pintakiveys esille, minkä jälkeen kiveys piirrettiin ja valokuvattiin ja sen jälkeen peitettiin. Muista kuin em. koekuopista vaaittiin pintakorkeus koordinaattikulmasta ja kaivaussyvyys mitattiin muistiinpanojen yhteydessä mitalla.

Kaivauksen kiintopiste sijaitsee pienellä kumpareella, maakivessä lähellä koekuoppia nrot 8 ja 10; sen korkeudeksi saatiin 87, 60 m mpy. Kiintopiste on merkitty yleiskarttaan. Kaivauksen kiintopisteelle siirrettiin korkeus mittapisteestä nro 82301, joka on merkittynä kunnan kaavakarttaan. Mittapiste sijaitsee Kesoil-huoltoaseman itäpuolisen rampin ja Tampere-tien välisellä alueella ja sen korkeudeksi on ilmoitettu 83,596 m mpy.

HAVAINNOT

Mottisenniemen kesannolla ollut peltolohko on kokonaisuudessaan maaperältään hienojakoista silttiä. Koeojien ja koekuoppien perusteella kyntökerros on noin 25-30 cm ja tämän kerroksen alla on puhdas siltti, jossa ei havaittu merkkejä ihmistoiminnasta. Peltoalueen keskivaiheilla on kaksi saarekettä. Näistä suuremmassa, nykyisin kolmiosaisessa, alunperin yhtenäisessä viljelemättömässä saarekkeessa, on suurehkoja kiviä ja kasvillisuutena katajia ja pensaita. Osittain reunamilla on pelloilta työnnettyjä kiviä.

Koekuopissa 8, 9, 10 ja 11 pellon viereisellä kumpareella havaittiin mahdollista polttokenttäkalmistokiveystä. Kiveys on tiivistä ja kivien välissä on nokimaata sekä löytöjä. Koekuopan 9 kiveys on pientä (halk.5-10 cm), kun taas koekuopassa 10 melko suurta (halk.20-25 cm). Muinaisjäännöksen rakenteen selvittäminen vaatii lisätutkimuksia.

LÖYDÖT

Koekuoppia avattiin yhteensä 26, näistä 11 saatiin löytöjä. Seuraavassa listassa löydöt summattuina.

	kpl	g
saviastian reunapala	1	7
saviastian kylkipala	79	136,5
palanutta savea	44	44,5
kuonaa	19	296
palanutta luuta	41	16
simpukan kuoren kpl	1	<0,5
kvartsi-iskos	1	< 0,5
tuluskvartsi	1	10
liitupiipun kpl	2	4

irtolöytönä pellon pinnalta saatiin:

	kpl	g
saviesineen kpl	1	6
palanutta luuta	1	<0,5
kuonaa	5	113
tuluspii	7	57
liitupiipun kpl	1	3
kvartsikaavin	1	3,5
kvartsiydin	1	21
tuluskvartsi	4	120
hiolinliippa	1	203
kuolaimet	1	83

Löydöistä voidaan mainita saviastian palaset, jotka ovat ns. rautakautistyyppistä yleiske-ramiikkaa sekä palanut luu, jota löytyi vain polttokenttäkalmistoksi tulkitun kiveyksen alu-
eelta yhdessä keramiikan kanssa. Pellon pinnalta löytynyt liitupiipun kappale ajoitettaneen
noin 1600-1700 -luvun vaihteeseen. Palanutta savea tai esim. kuonaa ei voida ajoittaa
tarkemmin, samoin kuin ei myöskään tuluspiitä ja -kvartsia.

YHTEENVETO

Lempäälän Mottisen muinaisjäännösalueen tutkimukset aloitettiin kesällä 1997 kahden vii-
kon jaksolla, jona aikana keskityttiin tutkimaan Mottisenniemen aluetta. Tänne kaivettiin
kaivinkoneen avustuksella neljä koejooa (yhteensä 260 m²) sekä yhteensä pellolle ja sen
viereiselle kumpareelle 26 neliömetrin suuruista koekuoppaa. Maaperä alueella on silttiä,
kumpareen laella soraa.

Pienen kumpareen koillisreunalla on vanha riihi ja sen länsireunasta on otettu jonkin ver-
ran soraa; tälle reunalle on rakennettu pieni vaja. Kumpareen eteläpuolella on suurehko
konevaja. Tämän kumpareen laelta, hieman sen itäiseltä reunalta tavattiin polttokenttä-
kalmistokiveystä. Kolmesta koekuopasta, nroista 8, 9 ja 10 kaivettiin kiveyksen pinta esille,
minkä jälkeen ne piirrettiin, valokuvattiin, peitettiin muovilla ja asetettiin turpeet päälle.

Koekuoppa nro 11 kaivettiin noin 10 cm:n kerroksissa puhtaaseen pohjamaahan. Joitakin
välitasoja kuopasta dokumentoitiin piirtämällä. Tässä koekuopassa kalmistokiveys ei enää
ollut selkeää. Polttokenttäkalmistokiveystä voi arvioida koekuoppien perusteella ulottuvan
noin 15x15 m laajalle alueelle. Kiveyksestä löydettiin saviastian palasia, palanutta savea,
palanutta luuta ja kuonaa.

Kynnöspellolle, peltosaarekkeille ja pellon reunaan sen koillispuolelle ja kumpareen länsipuolelle tehdyistä koeojista tai -kuopista ei saatu esihistoriallista materiaalia; näistä saatiin löytöinä vain palanutta savea, jokunen kuonan kappale ja muutama, yksittäinen pieni palaneen luun kappale.

JATKOTUTKIMUSSUUNNITELMA

Mottisen tilaa viljellään aktiivisesti, osalla aluetta monivuotista kuminaa. Tämän vuoksi arkeologiset koekaivaukset pyritään tekemään sopeutettuna viljelykiertoon. Tilan alue on laaja ja yksi koekaivausjakso on kahden viikon mittainen. Lisäksi koekaivauksen toteuttaminen vaatii Lempäälän kunnan aktiivista mukanaoloa hankkeessa, sillä Museovirastolla ei ole varoja kaivajien palkkaukseen.

Osa tilan alueesta voidaan vesistöhistoriallisten ja topografisten tekijöiden vuoksi sulkea kaivaustutkimusten ulkopuolelle. Tällaisia alueita ovat mm. tilan rannat, sillä ne ovat olleet veden alla. Tilan koillisosaan ja paikoin eteläosiin on kasattu läjitysmaata ja topografia on näiltä osin muuttunut. Tilan eteläpuolella on alueita, jotka ovat liian alhaalla ollakseen mahdollista muinaista asutusaluetta.

Liitteeseen 3 on hahmoteltu ehdotus koekaivaustutkimusten jatkosuunnitelmaksi lähtien siitä oletuksesta, että kenttäaikaa on kaksi viikkoa ja työntekijöitä saadaan noin kahdeksan. Tällöin arvion mukaan tilan alue saataisiin tutkittua noin neljässä vaiheessa.

Mottisen tonttialueen ja sen ympäristön koekaivaus ja kartoitus vienee aikaa hieman peltoalueita enemmän, sillä mahdollisia rakenteita ja jäänteitä on tällä paikalla vuosisatojen ajalta. Nykyisten rakennusten lisäksi alueelta löytyy jäänteitä vielä 1910-luvun kartassa olevista kuudesta rakennuksesta ja riihestä. Tonttialue vaikuttaakin olevan koko aluetta ajatellen sillä suotuisimmalla paikalla. Tällä alueella on varattava myös enemmän aikaa kaivausalueitten peittämistä ja siistimistä varten.

Peltoalueilla niiden ollessa kesantona voidaan kaivinkoneen avustuksella kaivaa ripeästi koeojia. Koneen työskentelyä on oltava valvomassa ja kaivaussyvyys on syytä rajata kyntökerroksen alarajaan. Nämä ojat voidaan myös peittää kaivinkoneella, jolloin varsinainen kaivaustyöryhmä voi keskittyä kartoitukseen ja koekuoppien kaivamiseen.

Kuminaa kasvava peltoalue voidaan puinnin jälkeen tarkastaa koekuoppien avulla, sillä koordinaatistolinjojen vetäminen on hyvän näkyvyyden ja loivan maaston vuoksi helppoa - koekuoppien kaivaminen ja peittäminen ei sekään aiheuta suurta tuhoa puidulla kumina-alueella.

Nykyistä karttaa katsomalla hahmottuu Mottisen tilan alueelle laajahkot ”saarekkeet” 85 m:n korkeuskäyrien rajaamille alueille. Nämä ympäristöstään hieman koholla olevat saarekkeet vaikuttavat arkeologisten tutkimusten kannalta esihistoriallisen toiminnan suhteen otollisimmilta.

DIALUETTELO

- 37190 Mottisenniemen aluetta, etualalla, keskellä näkyvän vajan takana kumpareta, jolta polttokenttäkalmistohavaintoja, kuvattu lännestä
- 37191 Mottisen tilan aluetta, vasemmassa reunassa kumpare, jolta kuivurin takaa polttokenttäkalmistohavaintoja, kuvattuna Mottisenniemen pellon koillisreunasta, koillisesta
- 37192 Kumpare, jolta havaintoja polttokenttäkalmistokiveyksestä, kuvattu Mottisenniemen pellon itäreunasta, idästä, kumpareen oikealla laidalla kuivuri ja kuvan vasemmassa laidassa suuri konevaja
- 37193 Koekuoppa 9, kaivettu noin 10 cm eli kiveyksen pinta puhdistettuna esille, kuvattuna noin kaakosta
- 37194 Koekuoppa 10, kaivettu noin 10 cm, kiveyksen pintaa, kuvattu lännestä
- 37195 Koekuoppa 10, kaivettu kiveyksen pinta kokonaan esille, kuvattu idästä
- 37196 Kumpareen päällystä, oikealla reunassa kuivurin nurkka, vasemmalla koekuoppa 10 ja oikealla koekuoppa 8, kuvattu kaakosta
- 37197 Koekuoppa 11, kaivettu noin 10 cm, kuvattu noin etelästä
- 37198 Koekuoppa 11, kaivettu noin 15 cm, kuvattu noin etelästä
- 37199 Koekuoppa 11, kaivettu noin 20 cm, kuvattu noin luoteesta
- 37200 Koekuoppa 11, kaivettu noin 25 cm, kuvattu noin etelästä

NEGATIIVILUETTELO

- 108344-46 Panoraamakuva. Mottisen tilan aluetta, kuvattuna Mottisenniemen pellon koillisreunasta, taustalla Lempäälän keskustaa ja kirkko, vasemmassa reunassa kumpare, jossa havaittiin polttokenttäkiveystä, kuvattu koillisesta
- 108347-49 Panoraamakuva. Mottisenniemen aluetta, etualalla, keskellä näkyvän vajan takana kumpareta, jolta polttokenttäkalmistohavaintoja, kuvattu lännestä
- 108350 Koekuoppa 9, kaivettu noin 10 cm eli kiveyksen pinta puhdistettuna esille, kuvattu noin kaakosta
- 108351 Kumpare, josta havaintoja polttokenttäkalmistokiveyksestä, kuvattu Mottisenniemen pellon itäreunasta, idästä, kumpareen oikealla laidalla kuivuri ja kuvan vasemmassa laidassa suuri konevaja
- 108352-53 Kumpare, jolta polttokenttäkalmistokiveystä, aivan kumpareen päällystä, etualalla koekuoppa 10, taustalla vasemmalla koekuoppa 13 sekä oikealla koekuoppa 8, kuvattu kaakosta
- 108354 Koekuoppa 11, kaivettu noin 10 cm, kuvattu
- 108355 Koekuoppa 11, kaivettu noin 20 cm, kuvattu
- 108356 Koekuoppa 10, kaivettu noin 10 cm, kiveyksen pintaa, kuvattu noin etelästä
- 108357 Koekuoppa 11, kaivettu noin 25 cm, kuvattu noin etelästä
- 108358 Koekuoppa 10, kaivettu kiveyksen pinta kokonaan esiin, kivien välistä koperettu maa pois, kuvattu noin lännestä

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

F. 108344-46: Panoraamakuvaa. Mottisen tilan aluetta, kuvattuna Mottisenviemän pellon koillisreunasta, taustalla Lempäälän keskustaa ja kirkko vasemmassa reunassa kumpare, jolta polttokenttähavaintoja kuvattu koillisesta

F. 10847-49: Panoraamakuvaa. Mottisenviemän aluetta, etualalla keskellä näkyvän väjän takana kumpareta, jolta polttokenttähavaintoja kuvattu lännestä

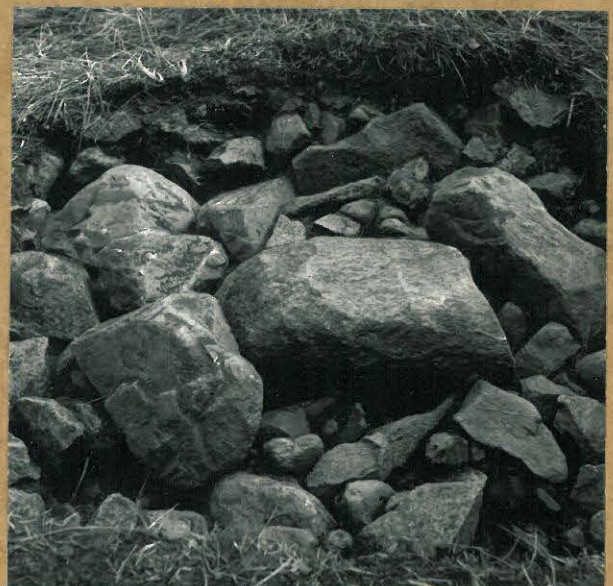
LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

F. 108352-53:
Pansamakeva.
Kumpareen, jolta
polttokestä kivystä-
päällystä, etelällä
kockuoppa 10, taustalla
vas. kockuoppa 13
sekä oikealla
kockuoppa 8,
kuattu kaakosta

F. 108356: Kockuoppa 10, kaiv. ~ 10 cm
kuattu ~ etelästä
kivetyksen pinta

F. 108358: Kockuoppa 10
kivetyksen pinta kokonaan
esillä
kuattu ~ lännestä

F. 108357: Kumpare, jolta havaintoja
polttokestä kivetyksestä,
kuattu Mottisen niemen pellon
itäreunasta, idästä,
kumpareen oikealla laidalla
kuivuri ja vasemmalla
suri koneväjä

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN

P. Kankkunen 1997

F. 108350: Koekuoppa 9
 kaivettu ~ 10 cm
 kiveyksen pinta pakdistettuna
 kuvattu ~ kaakosta

F. 108355: Koekuoppa 11
 kaiv. ~ 20 cm
 kuvattu

F. 108354: Koekuoppa 11
 kaivettu ~ 10 cm
 kuvattu

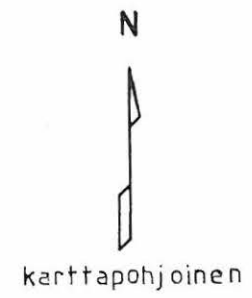

F. 108357: Koekuoppa 11
 kaivettu ~ 25 cm
 kuvattu ~ etelästä

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

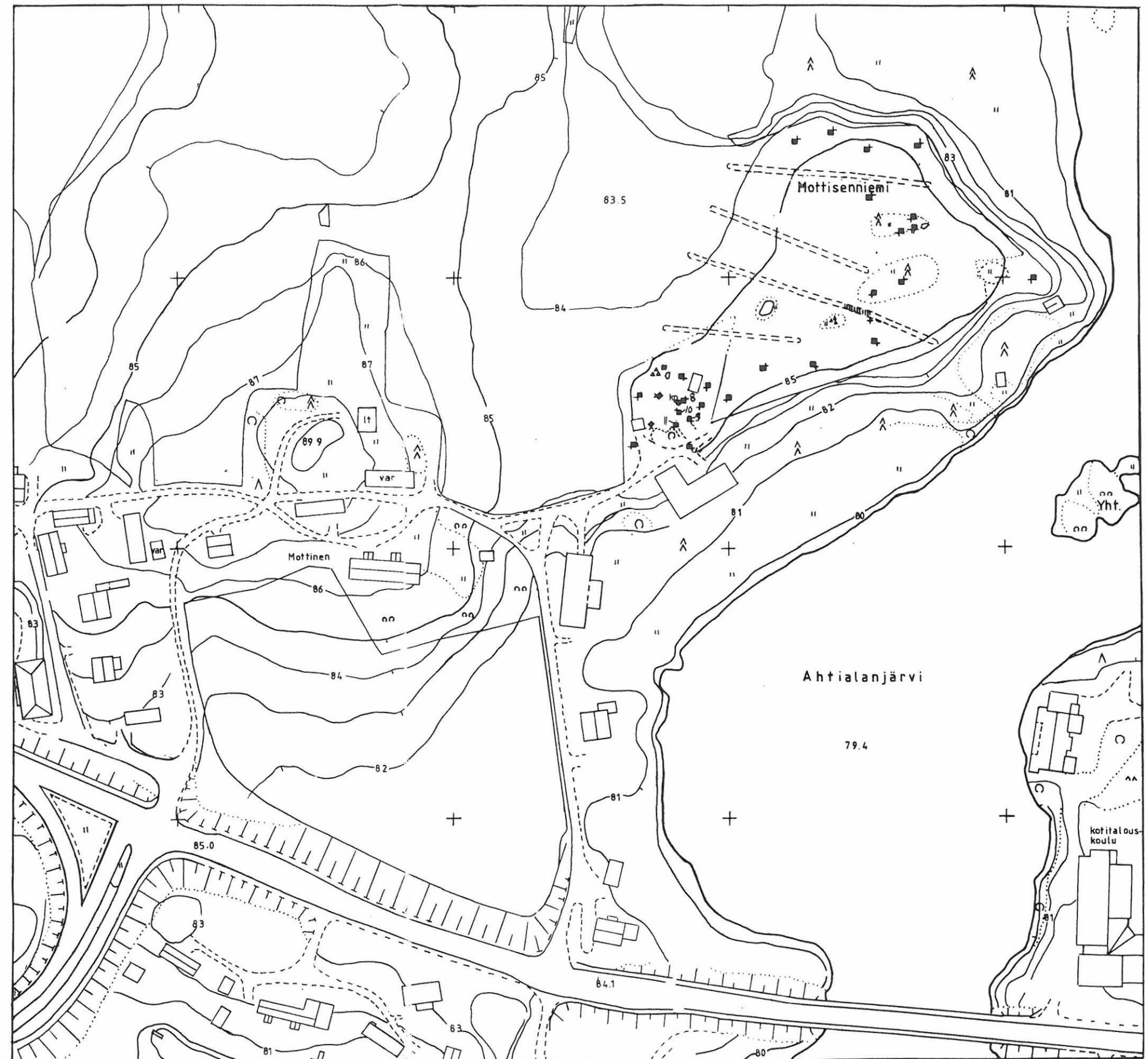
Yleiskartta

0 50 m
Piirt. A. Korkala,
T. Soininen

Pohjakarttana kunnan kaavan pohjakartta

- ✚ koekuoppa
- koeoja, koeojan pohjaa kaivettu pelkalla
- ^{kp} kaivauksen kiintopiste = 87,60 m mpy
- suuri kivi

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

Koekuoppa 10

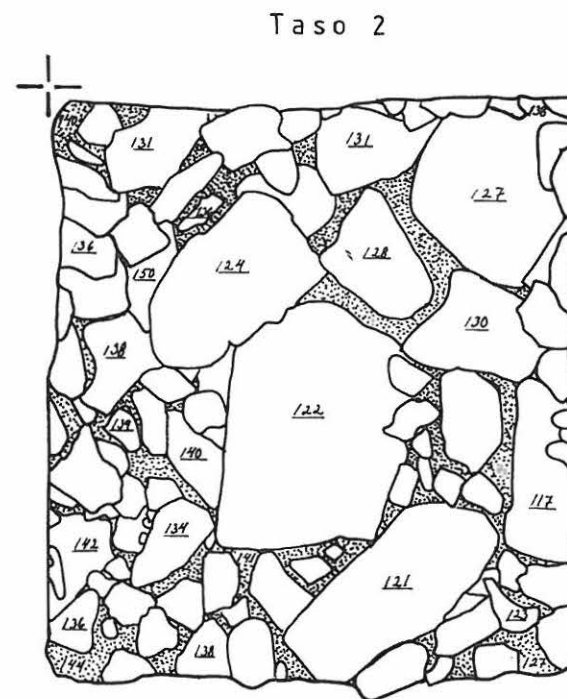
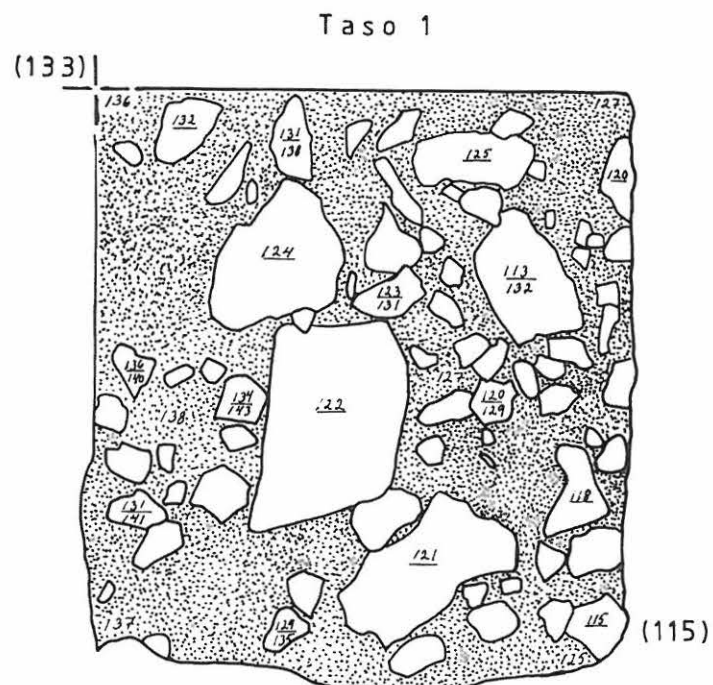
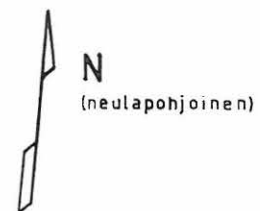
Tasot 1-2

0 50 cm

Kp=87,60 mmpy, koneen lukema 094

Piirt: A. Korkala

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
P. Kankkunen 1997

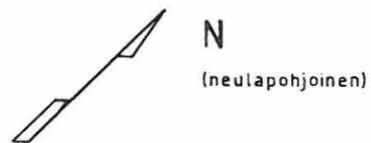
Koekuoppa 11

Tasot 2-4

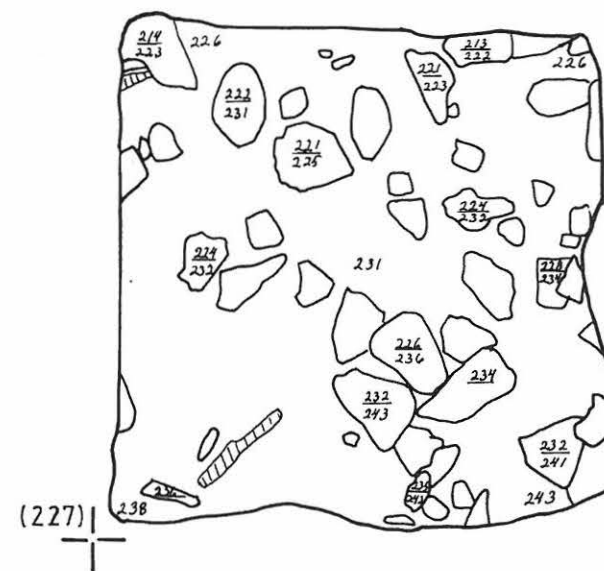
0 50 cm

Kp=87,60 mmpy, koneen lukema 094

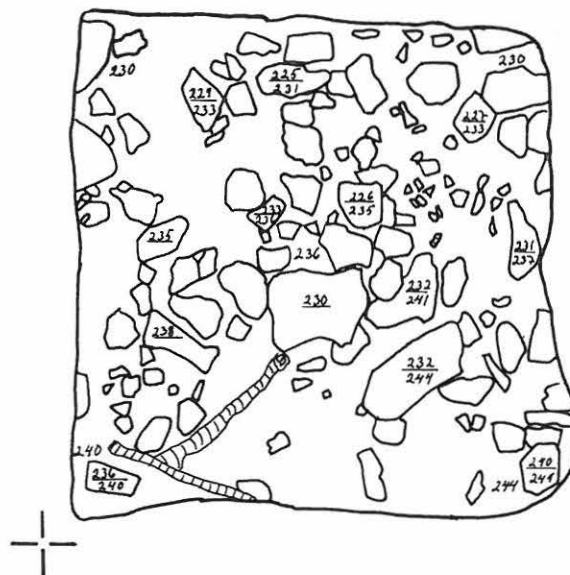
Piirt. A. Korkala

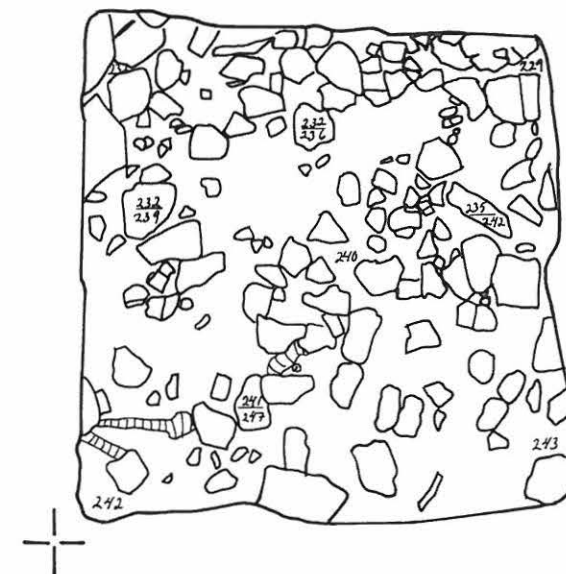
Taso 2

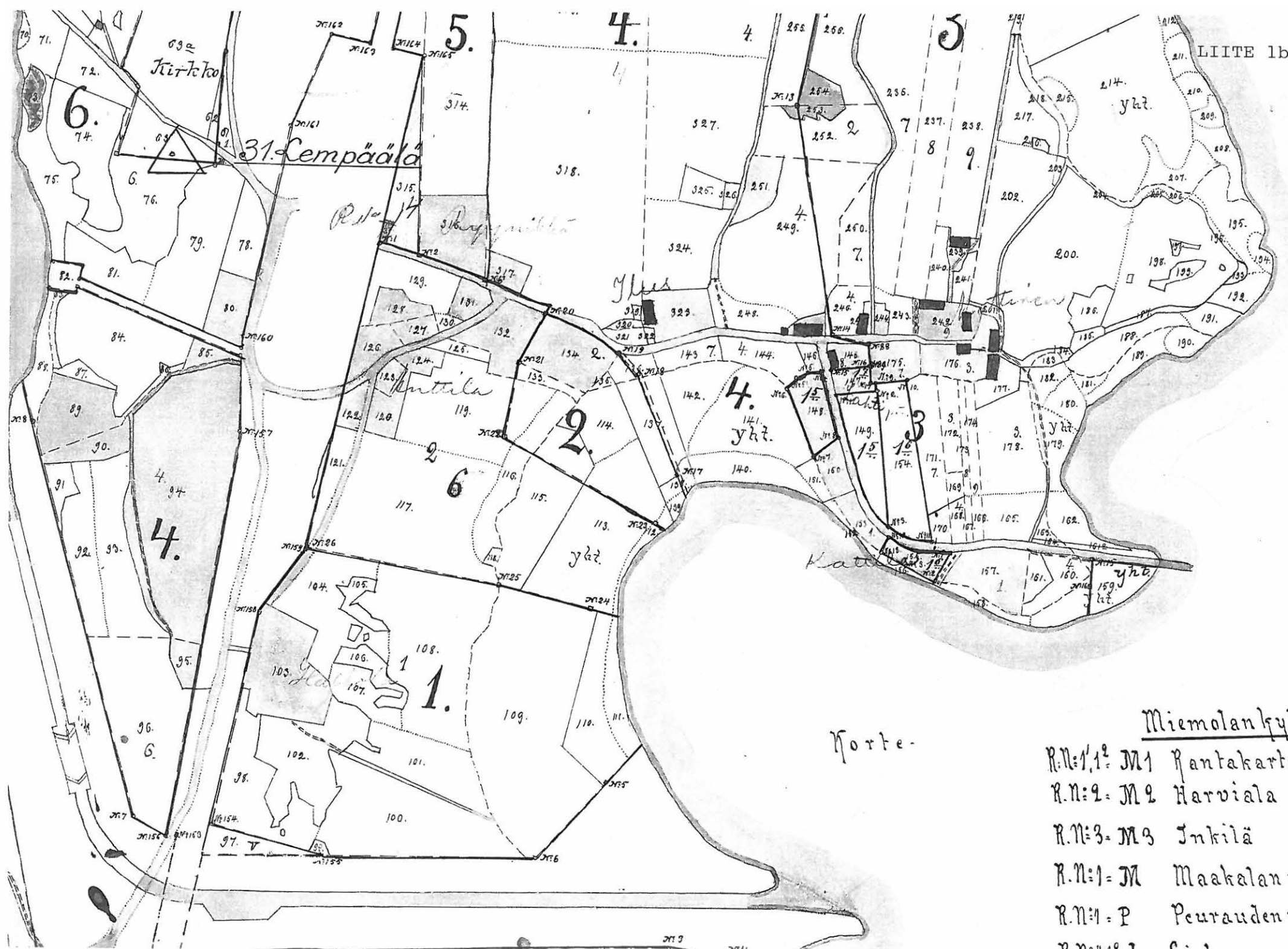
Taso 3

Taso 4

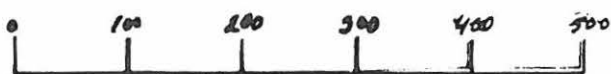
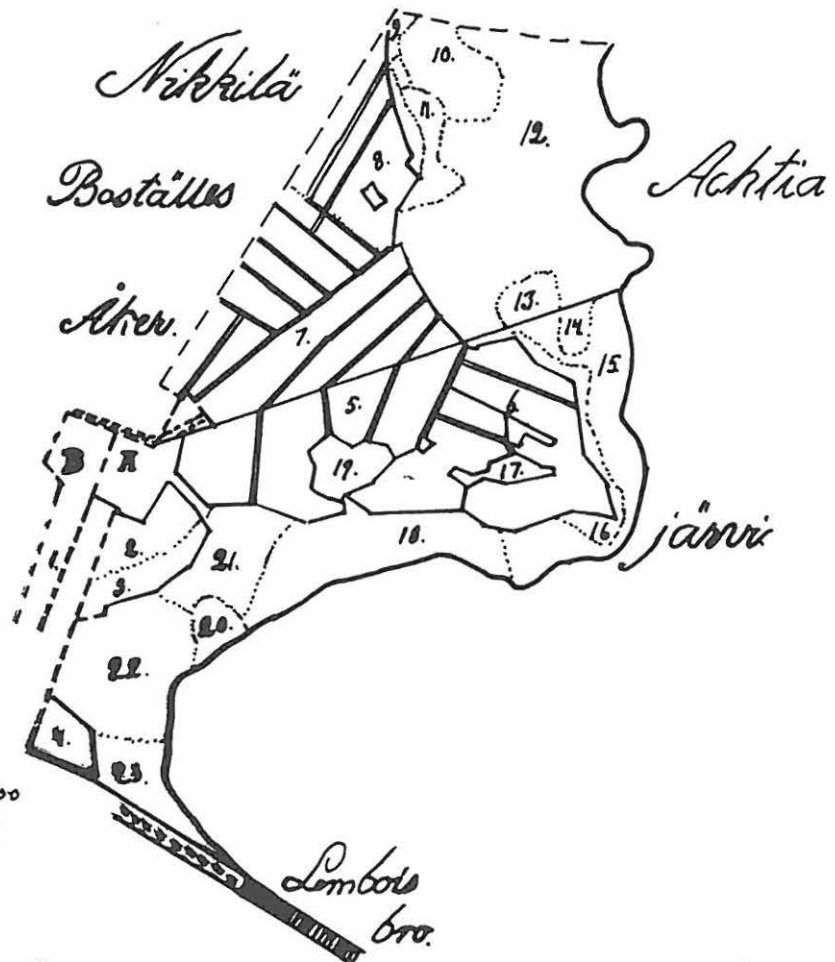
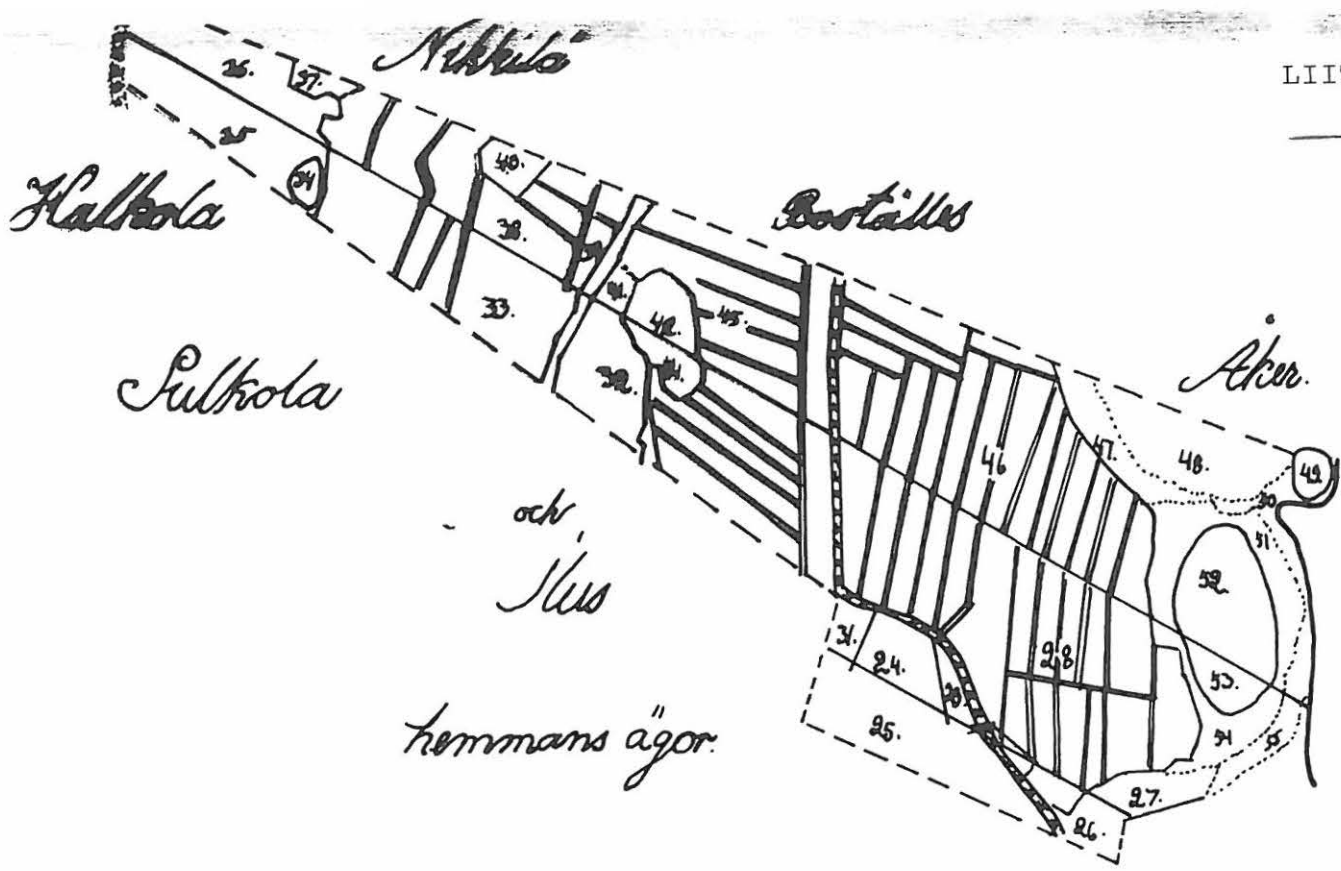

- humuksen sekainen maa
- kivi
- juuri
- (000) pintaluku

Miemolan kylä

- R.N:1,1² M1 Rantakartano
- R.N:2 M2 Harviala
- R.N:3 M3 Inkilä
- R.N:1 M Maakalan yksin.
- R.N:1 P Peurauden yksin.
- R.N:112 T Siebenmannin yksin.

Åker-Mått

LEMPÄÄLÄ MOTTINEN
Päivi Kankkunen 1997

koekaivausten jatkotutkimussuunnitelmapartta

vaiheet I-V , vaihe I suoritettu kesällä 1997

keltaisella viivoitettu alue: ei tarvita tutkimuksia, liian alavaa ollakseen muinaisjäännösalueetta

